

מדת בדת

שינוי הדף היומי בדרך קצרה

לע"נ מרן רבי שלמה זלמן בן רבי חיים ליב אויערבאך זצוק"ל
הערות והצנחות טל' 0548449853 או מייל MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 218 פרשת תצוה תשפ"ד

בבא קמא קטו-קיט בבא מציעא ב-ג

להוכיח מבריייתא שאם היו עשר חביות של טבל טמא וראה שאחת מהם נשברת או שהתגלתה יכול לומר שהיא תרומת מעשר על חברותיה אך לא יעשה כך בשמן מפני הפסד הכהן, ור' ירמיה מעמיד שמדובר שעקל בית הבד כרוך עליה שאינה נפסדת, אך לכאורה שנשברת היא ראויה עכשיו אך בנתגלתה אינה ראויה, ואין לומר שהיא ראויה לזילוף שהרי שנינו שמים שהתגלו לא ישפכם ברה"ר ולא יגבל בהם טיט ולא ירבץ בהם את הבית ולא יסקה מהם את בהמתו או את בהמת חבירו, ויש לומר שיכול להעבירה במסנת ששנינו שיש גילוי במסנת ור' נחמיה אומר שזה רק כשהתחונה מגולה אך אם רק העליונה מגולה אין חשש כי ארס הנחש דומה לספוג וצף ועומד במקומו, אך יש לדחות שר"ל אמר בשם ריב"ל שר' נחמיה דיבר רק כשלא עירבום אך אם עירבום לא מועיל סינון, ויש לומר שמיניח משהו ושופה אותה בנחת, אך קשה שגם לר' נחמיה לא תורמים ששנינו שתורמים מטמא על טמא ומטהור על טהור ומטהור על טמא לא מטמא על טהור, ור' נחמיה סובר שגם מטמא על טמא לא תורמים אלא רק בדמאי, ויש לומר שגם בבריייתא הזו מדובר בדמאי.

מה ששנינו שבשמן לא יעשה מפני הפסד כהן, יש להקשות שכמו ששמן ראוי להדליק גם היין ראוי לזילוף ואין לומר שלא מחשיבים את הזילוף שהרי שמואל אמר בשם ר' חייא ששתיים מלוג בסלע ומזלפים מלוג בשתיים, ויש לומר שמדובר ביין חדש שלא מזלפים אותו ואין לומר שהוא יישן אותו כי חוששים שיבא בו לידי תקלה, ובשמן מדובר שהוא בכלי מאוס שלא יבא לתקלה, וביין אין להעמיד שניתן בכלי מאוס כי הוא רוצה לזלפו וודאי לא יניח בכלי מאוס.

ונחלקו תנאים בתקלה ששנינו שאם נטמאה חבית יין תרומה, דף קטז לב"ש ישפכו הכל ולב"ה תיעשה זילוף, ואמר ר' ישמעאל בן ר' יוסי שהוא יכריע שבבית תיעשה זילוף ובשדה תשפך הכל, ויש אומרים שביין יש תיעשה זילוף ובחדש תשפך הכל ואמרו לו שהכרעה שלישית שלא אמרו כמו התנאים הראשונים אלא חילוק אחר אין זה נקרא הכרעה.

יש להקשות שבהתנה עמו לא יועיל תנאי כיון שיכול לומר לו שהוא משטה בו, כמו ששנינו שמי שברח מבית האסורים והיתה מעבורת לפניו ואמר לבעליה קח דינר והעבירני יקבל רק שכרו כי הוא אומר משטה אני בך, ויש לומר שזה דומה לסיפא שאם אמר טול דינר זה בשכרך והעבירני נותן את שכרו משלם, ורמי בר חמא מבאר את ההבדל בין הרישא לסיפא שמדובר בצייד ששולה דגים מהים והוא אומר לו שהפסיד אותו מלהרויח דגים בזו.

המשנה אומרת מקרה נוסף ששטף נהר חמורו שהיינו אומרים שרק במקרה הראשון ישלם כיוון שהוא מפסיד את יינו בידים אבל חמורו שהוא לא מפסידו בידים ישלם לו רק שכרו, ואם היה כתוב את המקרה השני היינו אומרים שרק בזה בסתמא יקבל רק את שכרו כיוון שאינו מפסידו בידים אך ביינו שמפסידו בידים גם בסתמא ישלם לו את יינו.

רב כהנא שאל את רב מה הדין באופן שירד להציל ושליו עלה מעצמו, אמר רב שריחמו עליו מהשמים כמו רב ספרא שהלך בשיירא ונלוה אליהם אריה וכל יום היו צריכים לתת לו חמור אחד וכשהגיע תורו של רב ספרא הביאו לו את חמורו והאריה לא אכלו וקדם רב ספרא וזכה בו, ורב אחא מדפתי שאל מדוע רב ספרא היה זקוק לזכות בו הרי הוא הפקירו רק על דעת האריה ולא לכל העולם אמר רבינא שרב ספרא עשה רק לרווחא דמילתא.

רב שאל את רבי במקרה שירד להציל ולא הציל אמר רבי האם זה שאלה אלא יש לו רק את שכרו, ורב הקשה ששנינו שמי ששכר פועל להביא עמוד ב כרום ופריש לחולה והלך והביא ומצא שמת החולה או שהבריא יקבל שכר שלם, ויש לחלק ששם השליח עשה את שליחותו ואילו בחמורו הוא לא עשה את שליחותו.

שנו בבריייתא שאם היתה שיירא במדבר ועמד עליה גייס לטרוף ממנה, מחשיבים לפי הממון ולא לפי הנפשות, ואם שכרו מי שייריכם בדרך ישלמו גם לפי נפשות אך לא ישנו ממנהג החמרים והחמרים יכולים להתנות שמי שאבד לו חמורו יעמידו לו חמור אחר, ודוקא שלא בפשיעה אך בפשיעה לא מעמידים לו חמור אחר, ואם אמר תנו לי ואני אשמור לא שומעים לו והחידוש הוא שגם אם יש לו חמור אחר שממילא הוא שומר עליו בכ"ז אינו יכול לטעון שאינו יכול לשמור שאדרבה הוא מוסר את עצמו יותר לשמירה.

דף קטו בעה"ב שאינו עשוי למכור כליו אינו צריך לפרט, ואמר רב אשי שאין לחשוש שמא בכ"ז מכר כי היה צריך למעות שהרי יצא שם גניבה בעיר.

אם גנב ומכר ואח"כ הוכר הגנב אמר רב בשם ר' חייא שהדין עם הראשון, ור' יוחנן אמר בשם ר' ינאי שהדין עם השני, ורב יוסף סובר שאינם חולקים ור' יוחנן דיבר לפני יאוש, ור' חייא דיבר אחר יאוש, וכולם סוברים כרב חסדא שבגזול ולא התיאשו הבעלים רצה מזה גובה רצה מזה גובה, ואב"י סובר שהם חולקים שהרי במתנות כהונה שהם כלפני יאוש שנינו שאם אמר מכור לי מעיה של פרה זו והיו בהם מתנות נותנן לכהן ולא מנכה לו מהדמים אך אם לקח ממנו במשקל נותן לכהן ומנכה מהדמים, ואמר רב על זה שכל זה כששקל לעצמו אך אם שקל לו הטבח הדין הוא עם הטבח, ויש לדחות שהדין גם עם הטבח, והחידוש הוא שלא נאמר שמתנות כהונה אינן נגזלות, קמ"ל שכן, ואב"י סובר שר"ל ור' יוחנן חולקים זה בדברי רב חסדא, ורב זביד אומר שמדובר שהתיאשו הבעלים כשהיה הגיע לקונה ולא ברשות הגנב, ונחלקו שלרב קונה רק כשהיה שנינו רשות אחר יאוש ואם הוא היה לפני יאוש לא קנה הלוקח, ור' יוחנן סובר שקונה גם כשהיה שנינו רשות קודם יאוש, ורב פפא סובר שלכו"ע כשהגלימה בעין היא חוזרת לבעליה, ונחלקו שרב סובר שדינו של הקונה לקחת מהגנב ולא עשו בו תקנת השוק, ור' יוחנן סובר שדינו לקחת מבעה"ב ועשו בו תקנת השוק, אך קשה שחנן בישא גנב גלימה ומכרה וכשבא הנגזל לפני רב הונא הוא אמר לו הטר משכונך, ורב הונא הוא תלמידו של רב וא"כ רואים שרב סובר שעשו תקנת השוק, ויש לומר שבמקרה של חנן בישא אי אפשר לגבות ממנו וזה כלא הוכר הגנב, ולכן הקונה לא מפסיד, ורבא אומר שבגנב מפורסם לא עשו תקנת השוק וחנן בישא אמנם היה מפורסם ברעתו אך לא בגניבתו.

אם גנב ופרע בחובו או בהיקפו לא עשו תקנת השוק שאומרים לבעל חוב שלא נתת על דעת מעות אלו, ובמקרה שנתנו משכון של מאתיים במאה עשו תקנת השוק, ובמשכון שיה בשוה לאמימר לא עשו תקנת השוק שאין הדרך למשכן כך ולמר זוטרא עשו תקנת השוק, ובמכר שוה בשוה עשו תקנת השוק ואם היה שוה מאה במאתיים לרב ששת לא עשו תקנת השוק ולרבא עשו תקנת השוק, ולהלכה בכל הנ"ל עשו תקנת השוק מלבד בגנב ופרע בחובו ובהיקפו.

אבימי בר נאזי חמיו של רבינא היה נושה באדם אחד ד' זוז והוא גנב גלימה והחזיר את חובו ואז הלוח לו שוב ד' זוז ואח"כ התברר שהוא גנב את הגלימא וכשבא לפני רבינא הוא אמר שהפרעון הראשון זה כגנב ופרע בחובו, והד' זוז האחרים יקח את מעותיו ויחזיר את הגלימה, ורב כהן הקשה שיתכן שאת הגלימא נתן עבור הראשונים ובמעות הנוספים הוא האמינו כמו שהאמינו בראשונים והתגלגל הדבר לפני ר' אבהו ואמר שהלכה כרב כהן.

נרשאה גנב ספר ומכרו לפפונאי בשמונים זוז והוא מכרן לבן מחוזא בק"כ זוז ואח"כ הוכר הגנב ואמר אב"י שיתן בעל הספר שמונים זוז לאותו בן מחוזא והוא יתן לו את הספר ואותו בן מחוזא יקח מ' זוז מפפונאי, ורבא מקשה שאם בלוקח מגנב עשו תקנת השוק ק"ו בלוקח מלוקח, ורבא אומר שבעל הספר יתן ק"כ זוז לאותו בן מחוזא ואח"כ יקח ארבעים זוז מפפונאי ושמונים זוז מהגנב.

משנה אם אחד נושא חבית יין ובא אחר עם חבית דבש ונסדקה חבית הדבש ושפך האחר יינו והציל את הדבש עמוד ב יקבל רק את שכרו ואם התנה עמו שיציל את הדבש והוא יתן לו דמי יינו חייב לתת לו וכן אם שאת הנהיג את חמורו ואת חמורו חבירו וחמורו שוה מנה ושל חבירו מאתיים והניח את שלו והציל את של חבירו יקבל רק את שכרו, ואם התנה עמו שיציל את חבירו והוא ישלם את חמורו חייב לשלם לו. גמרא לכאורה קשה שיאמר בעל היין שהוא זכה בדבש מההפקר, וכן שנינו שאם היה טעון כדי יין ושמן וראה שהם נשברות לא יאמר שזה תרומה ומעשר על פירות שיש לו בביתו, ואם אמר לא אמר כלום, ורואים שכשהולך לאיבוד אין לו זכיה בזה, ור' ירמיה מבאר שמדובר שכשעקל בית הבד כרוך על חבית הדבש ואינה נפסדת כל כך, ויש להקשות ששנינו לגבי מעשר שאם הוא נושא מעות ורואה שבא אנס לא יאמר שפירות המעשר שיש לו בביתו מחוללים על מעות הללו ואם אמר כך דבריו קיימים, יש לחלק שמדובר כשיכול להציל, ואמנם כשיכול להציל יכול לחלל לכתחילה, אלא שמדובר שיכול להציל רק ע"י הדחק, אך יש

שנו בכרייתא שספינה שהלכה בים ועמד עליה נחשול להטביעה והקילו ממשה מחשבים לפי המשא ולא לפי הממון, ולא ישנו ממנהג הספנים והספנים יכולים להתנות שמי שאבדה ספינתו יעמידו לו ספינה אחרת ודוקא שלא בפשיעה מעמידים ולא כשאבדה בפשיעה ואם פרש למקום שאין ספינות הולכות לא מעמידים, והחידוש הוא שהלך בימי ניסן למקום תשרי והיינו אומרים שהוא הלך למקום שהוא רגיל, קמ"ל שלא.

שנו בכרייתא ששיירה שעמד עליה גייס ואחד ירד והציל הוא הציל לאמצע, ואם התנה שהוא מציל לעצמו זה לעצמו, ולכאורה אם הוא יכול להציל לכולם גם בסיפא נאמר שההצלה היא לכולם ואם אינו יכול להציל גם כשלא התנה זה ילך אליו, ורמי בר חמא מבאר שמדובר בשותף ובמקרה כזה שהוא חולק שלא לדעת לבירו, וזה תלוי שאם התנה הוא חולק לעצמו ואם לא ילך לכולם, ורבא אומר שמדובר כאן בפועלים וכדברי רב שפועל יכול לחזור בו בחצי היום א"כ כשלא התנה זה כברשותו של בעה"ב ואם התנה זה שלו שדורשים מהפסוק **כי לי בני ישראל עבדים** ולא עבדים לעבדים, ורב אשי אומר שמדובר יכול להציל ע"י הדחק אם גילה דעתו זה שלו ואם לא זה לכולם.

משנה מי שגול שדה מחבירו ונטלה מסיקים כשזה מכת מדינה אומר לו הרי שלך לפניך ואם באו מחמת הגזלן הוא חייב להעמיד שדה אחרת. **גמרא** ר"נ בר יצחק אומר שמי ששונה מסיקים אינו שיכוש שכתוב **ירש הצלצל** והתרגום הוא יחסנייה סקאה, וכן מי ששונה מציקים אינו שיכוש שכתוב **במצור ובמצוק**.

יש להקשות שבנטלו מחמת הגזלן אם אנסו רק קרקע זו ניתן כבר לדייק מהרישא שרק במכת מדינה אינו חייב ואם אנסו עוד פשוט שאינו חייב, ויש לומר שמדובר שהוא הראה לשליח המלך וללישנא בתרא מדובר שאנסוהו ואז הראה לשדה חבירו והראה גם קרקע זו.

אדם אחד הראה על כרי החיטים של ריש גלותא וחייבו ר"נ לשלם ורב יוסף ישב מאחורי רב הונא בר חייא שישב לפני ר"נ ורב הונא שאל את ר"נ אם פסק מהדין או רק מקנס, אמר ר"נ שזה משנה מפורשת שאם מחמת הגזלן ח"ב להעמיד שדה אחרת והעמידו את המשנה שהוא הראה עליה, ואחר שיצא ר"נ שאל רב יוסף מה הנ"מ אם זה דין או קנס,

דף קיז אמר רב הונא שאם זה דין ניתן ללמוד מזה למקרים אחרים ואם זה קנס אין ללמוד מכאן, וכן מוכח שמקנס לא לומדים שכתוב בכרייתא שבראשונה אמרו המטמא והמנסך, חזרו לומר אף המדמע משמע שרק כשחזרו ואם לא לא קונסים ואז לא לומדים משם, ויש לדחות שבתחילה חששו להפסד מרובה ולא להפסד מועט ואח"כ חזרו לומר שגם להפסד מועט חששו, אך יש להוכיח ממה ששנה אביו של רב אבין שבתחילה אמרו המטמא והמדמע וחזרו לומר אף המנסך משמע שלא לומדים מקנס, ויש לדחות שבתחילה סברו לגבי מנסך כרב אבין שאומר בזרק חץ מתחילת ד' לסוף ד' וקרקע שיראים בהליכתו פטור שעקירה היא צורך הנחה והוא מתחייב בנפשו, ואח"כ אמרו כר' ירמיה שאומר לגבי גנב שמתחילה קנאו בהגבהה והוא מתחייב בנפשו רק בשעת ניסוך.

רב הונא בר יהודה הגיע לבי אביוני ופגש את רבא והוא אמר לו האם הגיע מעשה לידך אמר לו שהיה מקרה שעכו"ם אנסו יהודי והוא הראה בעל שדה חבירו הוא פטור ואם נשא ונתן ביד הוא חייב, ואמר רבה שאם הראה מעצמו זה כנשא ונתן ביד.

אדם אחד אנסוהו עכו"ם והראה על חמורו של רב מרי בר רב פנחס בן רב חסדא ואמרו לו שישא עמם לבית המלך וכשבא לפני רב אשי הוא פטר אותו ואמרו התלמידים הרי הוא נשא ונתן ביד אמר רב אשי שחייב רק כשלא העמידו אותו על כך אך במקרה זה הם העמידו אותו לישא עבורם והוא כבר כשרוף, ור' אבהו הקשה לרב אשי ששינו שאם אמר האנס הושט לי פקיע עמיר זה או אשכול ענבים זה והושיט לו חייב, ויש לומר שמדובר שם שעמד בעברו השני של הנהר וכך מדויק שכתוב הושט לי ולא כתוב תן לי.

שני אנשים חלקו על מכמורת וכל אחד אמר שלי היא הלך אחד מהם מסרה לשליח המלך ואמר אביי שהוא יכול לומר שלי מסרתי אמר רבא שאין בכוחו לכך אלא יש לנדוהו עד שיביא את זה ואז ידונו ב"ד בזה,

אדם אחד רצה להראות על תבנו של חבירו ובא לפני רבא אמר לו אל תראה אל תראה והוא אמר אראה ואראה, ורב כהנא שישב לפני רב שבר את מפרקתו וקרא עליו רב **בניך עולפו שכבו בראש כל חוצות כתוא מכמר** כמו תוא שנפל למלכות לא מרחמים עליו כך לא מרחמים על ממון ישראל שנפל לידם, אמר רב כהנא לרב עד עכשיו שלטו כאן הפרסיים שאינם מקפידים על שפיכות דמים ועכשיו שולטים כאן היוונים שאומרים שהרוצח יהרג, אמר לו רב עלה לא"י וקבל על עצמך שלא תקשה לר' יוחנן שבע שנים וכשעלה לא"י ראה שר"ל מסדר לתלמידים את דברי ר' יוחנן, אמר להם רב כהנא היכן ר"ל אמרו לו מדוע אתה צריך לו אמר להם קושיית וחינוצים וספרו לר"ל והוא אמר לר' יוחנן ארי עלה מברל שיעניין

עליו בשיבה ולמחרת הושיבוהו בשורה הראשונה לפני ר' יוחנן וכשילמד ר' יוחנן שמועותיו לא הקשה כלום והושיבוהו בשורה האחרונה ואמר ר' יוחנן לר"ל ארי שאמרת נעשה שועל, אמר רב כהנא יהי רצון שהשבע שורות שהעבירוני יהיו כמו שבע שנים שאמר רב ואז כשאמר ר' יוחנן שמועותיו הקשה לו רב כהנא ור' יוחנן ישב על ז' שטיחים ועל כל שמועה שהקשה לו רב כהנא הורידו שטיח אחד מר' יוחנן עד שהורידו את כל השטיחים ור' יוחנן ישב על הארץ וגביני עיניו של ר' יוחנן הסתירו את עיניו ואמר ר' יוחנן שיגלו את עיניו וכשגילו אותן במכחול של כסף ראה ר' יוחנן ששפתי רב כהנא פתוחות והוא חשב שהוא מגתך עליו והלשה דעתו של ר' יוחנן ורב כהנא נפטר ולמחרת אמר ר' יוחנן לתלמידיו האם ראייתם את מה שעשה רב כהנא אמרו לו שכך הוא דרכו ונכנס ר' יוחנן למערת קבורתו וראה שנחש מקיפה אמר ר' יוחנן נחש נחש פתח פתח ויבא הרב לתלמידו ולא פתח, אמר ר' יוחנן יכנס חבר לחברו ולא פתח, אמר ר' יוחנן יכנס התלמיד לרבו ואז פתח הנחש את פיו ור' יוחנן התפלל עליו והעמידו לתחיה אמר לו ר' יוחנן אילו ידעתי שכך דרכך לא הייתי מצטער על כך אך תבא אלי עכשיו אמר רב כהנא אם תתפלל שלא אחזור לקבר אחזור ואם לא עדיף שאשאר כאן שלא יעשה לי נס עוד פעם, ור' יוחנן העירו והעמידו ושאל ממנו את כל ספקותיו והוא פשט לו, ועל זה אמר ר' יוחנן שחשבתי שהתורה היא של א"י ועכשיו אני רואה שהיא של בני בבל.

אדם אחד הראה על בגד משי של ר' אבא ור' אבהו ור' חנינא בר פפי ור' יצחק נפחא ישבו וישב אצלם ר' אילעא וחשבו לחייבו כמו ששינו שאם דן את הדין זיכה את החייב וחייב את הזכאי טימא את הטהור וטיהר את הטמא מה שעשה עשוי וישלם מביתו אמר להם ר' אילעא שרב אמר שחייב רק בנשא ונתן ביד, אמרו לו שילך לפני ר"ש בן אליקים ור"א בן פדת שהם דנים דין גרמי והוא חייב מהמשנה שאם מחמת הגזלן חייב להעמיד שדה אחרת והעמידו שדה אחרת שהראה לעכו"ם.

אצל אדם אחד היה מופקד כוס של כסף וכשבאו אליו גנבים הוא לקח והביאה להם ורבה פטר אותו ואביי הקשה שזה מציל עצמו בממון חבירו, ורב אשי אומר שיש לבדוק שאם הוא אדם אמיד א"כ הגנבים הגיעו בגללו ואם אינו אמיד א"כ הם הגיעו בשביל הכוס של כסף.

אצל אדם אחד היה מופקד ארנק של מעות פדיון שבויים וכשהגיעו אליו גנבים הוא לקחה והביא להם ורבה פטר אותו ואביי הקשה שהוא מציל עצמו בממון חבירו אמר לו רבה שאין לך פדיון שבויים גדול מזה.

אדם אחד העלה את חמורו למעבורת כשהיו בה אנשים, והחמור רצה להטביע את המעבורת ואדם אחד דחף את החמור למים והוא טבע ורבה פטר אותו, אמר לו אביי שהוא מציל עצמו בממון חבירו אמר רבה שהחמור היה רודף ורבה לשיטתו שאם רדף אחד חבירו להרגו ושבר כלים בין של נרדף בין של כל אדם פטור כי הוא מתחייב בנפשו ונרדף ששבר כליו של רודף פטור שאין הממון חביב מגופו אך של כל אדם הוא חייב כי אסור להציל עצמו בממון חבירו ורודף שרדף אחר רודף ושבר כלים בין של רודף בין של כל אדם פטור אך לא מהדין אלא שאם היינו מחייבים אף אדם לא היה מוכן להציל את חבירו מהרודף.

משנה אם שטף נהר את הקרקע אומר לו הרי שלך לפניך. **גמרא** שנו בכרייתא שלר"א בגזל שדה ושטפה נהר חייב להעמיד לו שדה אחרת ולחכמים אומר לו הרי שלך לפניך, ונחלקו שר"א דרש בפסוק בריבוי ומיעוט שכתוב **וכחש בעמיתו** זה ריבוי, **בפקדון** זה מיעוט, **ומכל אשר ישבע עליו לשקר** הוא ריבוי, וריבה הכל ומיעוט שטרות ורבנן דרשו בדרך כלל פרט וכלל **וכחש כלל בפקדון** פרט **מכל אשר כלל ודנים** כעין הפרט שזה דבר המיטלטל וגופו ממון להוציא קרקעות שאינם מיטלטלין ועבדים הוקשו לקרקעות ושטרות שאין גופם ממון.

שנו בכרייתא שר"א סובר בגזל פרה ושטפה נהר שמשלם לו פרה, וחכמים סוברים שאומר לו הרי שלך לפניך, ומבאר רב פפא שנחלקו במקרה שגזל פרה מחבירו ורבעה שם פרה, **דף קיח** ושטפה הנהר והם נחלקו לשיטתם שלר"א קרקע נגזלת ולחכמים קרקע אינה נגזלת.

משנה מי שגזל את חבירו או שלוה ממנו או שהפקיד אצלו בישוב לא יחזיר במדבר ואם לוח על מנת להחזיר במדבר יכול להחזיר במדבר. **גמרא** יש להקשות שבכרייתא שנינו שהלוה משלם בכל מקום, ואבידה ופקדון משתלמים רק במקומם, ואביי מבאר שמלוה ניתנת להתבע בכל מקום אך אבידה ופקדון נתבעים רק במקומם. **לכאורה** כשהתנה פשוט שיחזיר לפי מה שהתנה, ויש לומר שהחידוש הוא כשבקש ממנו שיהיה בפקדון אצלו כי הוא צריך ללכת למדבר, ואמר לו שהוא גם הולך לשם אם ארצה אחזיר לך שם

משנה מי שאמר לחבירו גזלתך הלויני הפקדת אצלי ואיני יודע אם החזרתי או לא חייב לשלם, אך אם אמר איני יודע אם גזלתך או הלויני או הפקדת אצלי פטור. **גמרא** רב הונא ורב יהודה סוברים שאם אמר הלויני מנה והנתבע אומר איני יודע הוא חייב שבירי ושמא ברי עדיף, ור' יוחנן סוברים שפטור שמעמידים את הממון בחזקת בעליו, לכאורה יש להוכיח מדברי המשנה שאמר איני יודע אם הלויני פטור, ואם מדובר שאינו תובעו א"כ מדוע ברישא הוא חייב אלא שמדובר שהוא תובעו ובכ"ז באומר איני יודע פטור, ויש לדחות שאכן אינו תובעו וברישא מדובר שהוא בא לצאת ידי שמים, וכן אמר ר' חייא בר אבא בשם ר' יוחנן שאם אמר מנה לי בידך והנתבע אומר איני יודע חייב אם בא לצאת ידי שמים. **משנה** מי שגנב טלה מהעדר והחזירו ומת או נגנב הוא חייב באחיותו ואם לא ידעו הבעלים לא בגניבה ולא בהחזרה ומנו את הצאן וראו שהיא שלימה פטור הגנב. **גמרא** רב אומר שבגנב לדעת צריך דעת בהשבה ואם היה שלא לדעת מנין שמנו הבעלים את צאנם פטור את הגנב, ומה שכתוב במשנה מנו את הצאן והיא שלימה זה מדובר על הסיפא כשלא ידעו בגניבה, ושמאל סובר שגם בגניבה לדעת מנין פטור ומה שכתוב מנו את הצאן והיא שלימה מדובר על הרישא, ורב חסדא סובר שבגנב לדעת מנין פטור ובגנב שלא לדעת מנין פטור ומה שכתוב מנו את הצאן והיא שלימה זה הולך על הרישא שגנב לדעת, **עמוד ב** רבא מבאר בטעמו של רב חסדא שהגנב הרגיל אותה לפסיעות חיצוניות, אך קשה שרבא עצמו אמר שמי שראה שגונבים כבש מעדרו והוא צעק בקול והגנב השליכו ולא ראה אם החזירו או לא ומת או נגנב חייב באחיותו, ולכאורה משמע אף כשמגנה, ויש לומר שמדובר שלא מגנה, ויש להקשות בדברי רב שרב אמר שאם החזירו לעדר שבמדבר יצא, ורב חנן בר אבא מתרץ שרב מודה בטלה עם רקועים שהוא ניכר כשחזר. **לכאורה** נחלקו בזה תנאים שר' ישמעאל סובר שמי שגנב טלה מהעדר וסלע מהכיס יחזיר למקום שגנב ור' יוחנן סובר שצריך דעת בעלים, ולכאורה כולם סוברים כר' יצחק שאומר שאדם עשוי למשמש בכיסו כל שעה, ונחלקו התנאים בסלע שידעו שנעלם וא"כ נחלקו במחלוקת רב ושמאל, ובטלה נחלקו במחלוקת רב חסדא ור' יוחנן, ורב זביד מבאר בשם רבא שכולם סוברים כרב חסדא בשומר שגנב מרשות בעלים, ונחלקו בשומר שגנב מרשות שר' סובר שכלתה נמירתו ור' ישמעאל סובר שלא כלתה נמירתו. **לכאורה** נחלקו תנאים אם מנין פטור שיש ברייתא שאם גזל מחבירו והבליע לו בחשבון ויצא, ויש ברייתא שלא יצא, ולכאורה שני השיטות סברו כר' יצחק שאדם עשוי למשמש בכיסו כל שעה אלא שנחלקו אם מנין פטור וא"כ יצא ידי השבה או שמנין אינו פטור ולכן לא יצא, ויש לדחות שלכו"ע מנין פטור אלא נחלקו בדברי ר' יצחק אם האדם ידע שגנב לו או שאינו יודע שגנב לו, ועוד י"ל שכולם סוברים כר' יצחק ובברייתא שיצא מדובר שהוא מנה והניח בכיסו והברייתא שלא יצא מדובר שהחזיר לידיו וא"כ יתכן שהטיל לתיבה ולא מנה את המעות, עוד י"ל שמדובר שמנה והניח בכיסו ובברייתא שיצא מדובר שלא היה לו בכיס עוד מעות, והברייתא שלא יצא מדברת כשהיה לו עוד מעות בכיס.

משנה אין לקחת מרועים צמר חלב וגדיים וכן אין לקחת פירות משומרי פירות, אך מותר לקחת מנשים כלי צמר ביהודה וכלי פשתן בגליל ועגלים בשרון ובכולם שאמרו להטמין אסור, ומותר לקנות ביצים ותרנגולים בכל מקום. **גמרא** שנו בברייתא שאין לקחת מרועים עזים גדיים או גיזות ולא תלושים של צמר אך מותר לקחת מהם בגדים תפורים כי הם שלהם ומותר לקנות מהם חלב וגבינה כמדובר אך לא בישוב, ומותר לקנות מהם ד' וה' צאן וד' וה' גיזות אך לא שתי צאן ושתי גיזות ר' יהודה אומר שמותר לקנות מהם ביתיות אך לא מדבריות והכלל הוא שאם הרועה מוכר ובעה"ב מרגיש בכך מותר לקנות שהוא לא גזלם ואם זה דבר שאין בעה"ב מרגיש בו אין לקנות מהם.

יש לדייק בברייתא שאם מותר לקנות ד' לכאורה ק"ו שמותר לקנות מהם ה' ורב חסדא מבאר שמותר ד' מתוך ה', וללישנא בתרא רב חסדא אמר שמותר ד' מעדר קטן וה' מעדר גדול.

לכאורה יש לדייק מהמשך הברייתא שד' וה' מותר אך ג' אסור ואח"כ כתוב ששתיים אסור משמע שג' מותר, ויש לומר שבכחושות מותר רק מד' אך בבריאות מותר גם ג' שבעה"ב מרגיש. ר' יהודה מחלק בין ביתיות למדבריות והסתפקו אם ר' יהודה דיבר על הרישא והוא בא להחמיר שכתוב שמותר ד' וה', ור' יהודה אומר שמותר רק' בביתיות אך במדבריות אסור גם ד' וה' או שר' יהודה דיבר על הסיפא שכתוב ששתי צאן וגיזות אסור ור' יהודה אומר שרק ביתיות אסור אך מדבריות מותר לקנות מהם שתיים, ויש להוכיח ממה שכתוב בברייתא שר' יהודה אומר שלוקחים מהם ביתיות ולא מדבריות ובכל מקום לוקחים מהם ד' וה' צאן, דף קט"א א"כ מוכח שר' יהודה דיבר על הסיפא והוא בא להקל.

רבא קנה זמורות מאריסו ואביי הקשה ששינוי שלא קונים עצים משומרי פירות אמר לו רבא שרק משומר פירות אסור שאין לו חלק בקרקע אך מאריס שיש לו חלק בפירות יש לומר שהוא מוכר משל עצמו.

שנו בברייתא שמותר לקנות משומרים שמוכרים כשהם יושבים והסלים לפנייהם והמאזניים לפנייהם ובכולם שאמרו לו הטמן אסור, ומותר לקנות מהם מפתח הגינה אך לא מאחורי הגינה.

רב אומר שמותר לקנות מגולן רק כשהרוב משלו ושמאל סובר שמותר גם כשיש לו מיעוט משלו ורב יהודה הורה לאדא דיילא כדעת שמואל.

נחלקו רב הונא ורב יהודה אם מותר לאבד ממון של מסור בידיים שממונו אינו חמור מגופו או שאין לאבד ממונו שאולי יהיה לו זרע כשר כמו שנאמר **יכין רשע וצדיק ילבש**.

אריסו של רב חסדא היה שוקל בדיוק ונותן לו ושוקל ולוקח לעצמו, ורב חסדא סלקו וקרא על עצמו וצפון לצדיק חיל חוטא

כתוב בפסוק כי מה תקות חנף כי יבצע כי ישל אלוך נפשו נחלקו רב הונא ורב חסדא אם הכוונה נפשו של גזול כמו שכתוב **כן ארחות כל בוצע בוצע** את נפש בעליו יקח או הכוונה נפשו של הגזול, כמו שכתוב **אל תגזול דל כי דל הוא ואל תדכא עני בשער כי ה' יריב ריבם וקבע את קובעיהם נפש**, והשני יבאר בפסוק **נפש בעליו היינו של בעליו** עכשיו והשני יבאר בקבע את קובעיהם נפש שזה מבאר את הסיבה שהקב"ה הורג את הגזול מפני שגזלו את נפש הגזול.

ר' יוחנן אומר שהגזול את חבירו שוה פרוטה כאילו נוטל ממנו את נפשו וכתוב **כן ארחות כל בוצע בוצע את נפש בעליו יקח**, ועוד כתוב **ואכל קצירך ולחמך בניך ובנותיך**, ועוד כתוב **מרמס בני יהודה אשר שפכו דם נקי בארצם**, ועוד כתוב **אל שאול ואל בית הדמים על אשר המית את הגבעונים**, וצריך פסוקים נוספים שהפסוק הראשון מדבר על נפשו של הגזול ובפסוק השני לומדים שלוקח אף את נפש בניו ובנותיו, וזה משמע רק כשלא נתן דמים ומהפסוק מחמס בני יהודה לומדים שאף כשמשלם דמים ומשמע רק בידיים ומהפסוק של שאול לומדים אף בגרמא שהרי לא מצאנו ששאול המית גבעונים אלא שהוא הרג את נוב עיר הכהנים שסיפקו להם מים ומזון ולכן נחשב לו כאלו הרגם.

שנו בברייתא שלוקחים מנשים כלי צמר ביהודה וכלי פשתן בגליל אך לא קונים מהן יינות שמנים וסלתות ולא קונים מעבדים ותינוקות, ואבא שאול אומר שאשה יכולה למכור בד' וה' דינר כדי לעשות כיפה לראשה וכולם שאמרו להטמין אסור, ומותר לקנות מגבאי צדקה בדבר מועט ולא מרובה ומותר לקנות מברדין זיתים במדה ושמן במדה אך לא זיתים במועט ושמן במועט ורשב"ג אומר שמותר לקנות מנשים זיתים במועד בגליל העליון שלפעמים אדם מתבייש למכור על פתח ביתו והוא נותן לאשתו למכור.

כשרבינא הגיע למחוזא באר הנשים למכור לו כבלים ושירים וקיבל מהן אמר לו רבה תוספאה הרי שינוי שקונים מגבאי צדקה דבר מועט ולא מרובה אמר רבינא שדברים אלו נחשבים לבני מחוזא כדבר מועט.

משנה כובש שמוציא מוכין הן שלו ומה שהסורק מוציא הן של בעה"ב כובש נוטל ג' חוטי' והם שלו ויותר מכך הן של בעה"ב וחוט שחור על לבן נוטל את הכל והן שלו, חייט שהשאר חוט לתפור בו וכן מטלית ג' על ג' זה של בעה"ב ומה שחרש מוציא במעצד זה שלו ומה שמוציא בכשיל שמוציא חתיכות גדולות יותר זה של בעה"ב וכשעושה אצל בעה"ב גם הנסרים הם של בעה"ב.

גמרא שנו בברייתא שמותר לקנות מוכין מכובס שהן שלו ומותר לכובס ליטול ב' חוטים העליונים והן שלו. **עמוד ב** אך לא ימתח לולאות יותר מכשיעור ג' חוטי', ולא יסרוק את הבגד לאורך חוטי השתי אלא לאורך חוטי הערב, וישוה את הבגד לארכו ולא לרחבו ומה שכתוב בברייתא ב' חוטים ובמשנה כתוב ג' חוטים שבגסים ב' חוטים ובדקים ג' חוטים, ויש ברייתא שיסרוק לשתי ולא לערב והחילוק הוא שבסרביל שהוא לכבוד יסרוק לשתי ובגלימא יסרוק לערב.

מה שכתוב שלא ימתח יותר מג' חוטים הסתפק ר' ירמיה אם מה שמוליך ומביא נקרא אחד או שהולכה נקרא אחד והבאה נקרא אחד, ונשאר בתיקו.

מה שכתוב שמשוה לארכו ולא לרחבו וישנה ברייתא שלרוחב ולא לאורך, יש לחלק שבגלימא משוה לארכה ובחגורתו ישוה לרחבה.

שנו בברייתא שאין לקנות מוכים מסורק כי הם לא שלו ובמקום שנהגו שזה שלו מותר לקנות ומותר לקנות מהם בכל מקום כר וכסת מלאים מוכים שממה נפשך הוא קנה בשינוי.

שנו בברייתא שלא לוקחים מגרדי אירין צמר בקנה, נירין חוטים, פונקלין שהם חוטי ערב, ושיירי פקעיות אך מותר לקחת מהם בגד מנומר בצבעים ערב ושתי טווי ואריג, ולכאורה אם לוקחים טווי ודאי מותר לקנות אריג, ויש לומר שמותר אף ארוג ללא טווייה.

שנו בברייתא שלא קונים מצבע אותות ודוגמאות ולא תלושים של צמר אך מותר לקנות בגד צבוע טווי ובגדים, ולכאורה אם מותר טווי ודאי מותר בגדים, ויש לומר שמותר אף בגדים שנעשו נמטי ללא טווייה.

שנו בברייתא שמי שנותן עורות לעבדן מה שמקצע ותולש זה של בעה"ב ומה שעולה משטף המים זה של העבדן.

ר' יהודה אומר שכובס נקרא קצרא שמה שמתקצר מהבגד הוא שלו, ואמר רב יהודה שהכל עולה למנין ג' אצבעות של חוטי תכלת, ויצחק בני מקפיד עליהם ולוקח אותם.

החייט שהשאיר מחוט כדי לתפור הוא שלו ואמר רב אסי ששיעורו הוא מלא מחט חוץ למחט, והסתפקו בדבריו אם חוץ למחט כמלא מחט או כל שהוא, ויש להוכיח מברייתא שחייט שהשאיר מהחוט פחות מכדי לתפור בו ומטילת שהיא פחות מג' על ג', כשבעה"ב מקפיד על כך זה של בעה"ב ואם אינו מקפיד זה של החייט, וזה מובן אם נאמר שמשאיר חוץ למחט כמלא מחט ופחות מזה ראוי ללולאות אך אם נאמר שחוץ למחט היינו משהו א"כ למה ראוי פחות מכאן אלא ודאי שכוננת רב אסי שחוץ למחט כמלא מחט.

יש ברייתא שמה שהחרש מוציא במעצד ונפסק במגירה הוא של בעה"ב ומה שיוצא ממקדח ורהיטני ונגרר במגירה הוא של החרש, ואמר רבא שבמקומו של התנא של המשנה היו שני גרזנים לגדול קוראים כשיל ולקטן קוראים מעצד ובמקומו של התנא של הברייתא היה אחד וקראו לו מעצד.

המסתת אבנים אין בו משום גזל והמפסגים אילנות וגפנים והנוקפים קוצים והמנכשים זרעים ועודרי ירקות, כשבעה"ב מקפיד יש בהם משום גזל ואם אינו מקפיד זה שלו, ור' יהודה אומר שבכישות וחזיז אין בהם גזל ובמקום שמקפידים עליהם יש גזל, ורבינא אומר שהעיר מתא מחסיא זה מקום שמקפידים.

ת.ו.ש.ל.ב.ע

מסכת בבא מציעא

דף ב משנה שני אנשים שאוחזים בטלית ואחד מהם אומר אני מצאתיה והשני אומר אני מצאתיה וכל אחד אומר כולה שלי, כל אחד מהם ישבע שאין לו בה פחות מחציה ויחלקו את הטלית, אם אחד אומר כולה שלי והשני אומר חציה שלי האומר כולה שלי ישבע שאין לו בה פחות מג' חלקים והאומר חציה שלי ישבע שאין לו בה פחות מרבע, האומר כולה שלי יטול ג' חלקים והשני יטול רבע, שני אנשים שרוכבים על בהמה או שאחד רוכב והשני מנהיג וכל אחד אומר כולה שלי כל אחד מהם ישבע שאין לו בה פחות מחציה ויחלקו את הבהמה, וכשהם מודים או שיש להם עדים יתחלקו ללא שבועה. **גמרא** יש להקשות מדוע המשנה אומרת כל אחד אומר אני מצאתיה וכל אחד אומר כולה שלי הרי ניתן לומר שאמר כל אחד אני מצאתיה ודאי הכוונה כולה שלי, יש לומר שאם היה כתוב רק אני מצאתיה היינו אומרים שכוננתו ראייתה והוא קונה בראיה בלבד אף שלא הגיע לידו, לכן כתבו כולה שלי שראיה לבדה אינה קונה, אך אין צד שראיה מספיקה שהרי רבינא למד מהפסוק ומצאתה דוקא שבאה לידו ויש לומר שאכן התורה קראה ומצאתה שראיה לידו אך כן היינו אומרים שהאדם התכוון למצאה אף שרק ראה ולא באה לידו, לכן כתבה המשנה לשון נוספת כולה שלי שראיה לבדה אינה מספיקה, אך קשה שיכתבו כולה שלי ואין צורך לכתוב אני מצאתיה, ויש לומר שאם היה כתוב כולה שלי א"כ בכל מקום שכתוב מצאתיה הכוונה ראייתה ומספיק ראייה לבדה לכן כתבו כולה שלי שמהלשון המיותר יש ללמוד שראיה לבדה אינה קונה, אך קשה שאי אפשר לומר שמדובר במקרה אחד שהרי כתוב פעמיים 'זה אומר אני מצאתיה וזה אומר אני מצאתיה' זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי, ואמר רב פפא או רב שימי בר אשי או כדי שברישא במשנה מדובר במציאה ובסיפא מדובר במקח וממכר **עמוד ב** ויש צורך לכתוב את שניהם שאם היה כתוב מציאה היינו אומרים שרק במציאה הטילו חכמים שבועה עליו כי הוא מורה היתר לעצמו שחבירו אינו מפסיד כלל אלך ואתפוס ואתחלק עמו, אך במקח וממכר שאין לומר כפך לא יצטרכו שבועה, ואם היה כתוב מקח וממכר היינו אומרים שהטילו עליו שבועה שהוא מורה היתר שכמו שחבירו נותן דמים כך הוא נותן דמים ועכשיו שאני צריך את זה אקחנה אני וחבירי יטרח ויקנה במקום אחר אך במציאה שאין לומר כפך לא יטילו שבועה.

במקח וממכר קשה שנראה ממי קיבל המוכר דמים, ויש לומר שקיבל כסף משניהם ומאחד הוא קיבל מדעתו ומהאחר בעל כרחו אך אינו יודע ממי מדעתו וממי בעל כרחו.

לכאורה משנתנינו לא כדעת בן ננס שאומר בחנוני על פנקסו שאי אפשר להטיל שבועה שיהיה על שני אנשים שודאי יגיעו לידי שבועת שוא, ויש לומר שדוקא בחנוני ודאי יש שבועת שוא אך כן השבועה היא שאין לו בה פחות מחציה ויתכן שזה לא שבועת שוא באופן ששניהם הגריהו יחד

לכאורה משנתנינו לא כדעת סומכוס שאומר שממון המוטל בספק חולקים ללא שבועה, ואמנם גם כרבנן אי אפשר להעמיד שהם אומרים שהמוציא מחבירו עליו הראיה, אך לרבנן יש לומר שכשאחד תופס לא מוציאים ממנו אך כן ששניהם תופסים יחלקו בשבועה, אך לסומכוס קשה אם במקום שאחד תופס חולקים ללא שבועה כ"ש כששניהם תופסים שיחלקו ללא שבועה, ויש לומר שבאמת משנתנינו אף כסומכוס והוא אמר שחולקים ללא שבועה בשמא ושמא אך בכרי וברי צריך שבועה, ולרבה בר רב הונא שאומר שסומכוס דיבר גם בכרי וברי יש לבאר שסומכוס אמר שחולקים במקום שיש דררא דמונא אך כשאין דררא דמונא מודה סומכוס שלא יחלקו, אך יש לדחות שזה ק"ו שאם כשיש לכל אחד דררא דמונא,

דף ג שניתן לומר שכולה של זה או כולה של זה, ובכ"ז אמר סומכוס שיחלקו בלי שבועה ק"ו במקום שאין לכל אחד דררא דמונא וניתן לומר שהיא של שניהם שיחלקו בלי שבועה, ויש לומר שמשנתנינו היא גם כסומכוס והשבועה היא מדרבנן כדברי ר' יוחנן שזה תקנת חכמים שלא יהיה כל אחד תוקף טליתו של חבירו ויאמר שלי היא.

לכאורה משנתנינו לא כדעת ר' יוסי שאומר בשנים שהפקידו אצל אחד אחד מנה והשני מאתיים וכל אחד אומר שהמאתיים שלו שלרבנן המנה השלישי יהיה מונח, ור' יוסי אומר א"כ מה הפסיד הרמאי והכל יהא מונח, וגם כן נאמר מה הפסיד הרמאי, אך יש להקשות שגם לרבנן הטלית היא כמו המנה השלישי שזה ספק של מי היא, ויש לומר שלרבנן מובן כיון שהמנה היא ודאי של אחד מהם אך כן שניתן לומר שהטלית של שניהם לכן יחלקו בשבועה, אך לר' יוסי שאמר שברור לנו שהמנים הראשונים הוא של כל אחד ובכ"ז קונסים ויהא מונח א"כ כן שיתכן שהטלית היא ודאי רק של אחד ונאמר יהא מונח, ויש לומר שמשנתנינו גם לר' יוסי ושם יהא מונח כי אחד מהם ודאי רמאי אך כן אין ודאי רמאי שיתכן ששניהם הגביהו יחדיו, או ששם קנס ר' יוסי כדי שיודה הרמאי אך כן אין הפסד כדי שיודה אך זה מובן רק במציאה ולא במקח וממכר, אלא יש לבאר רק כמו התירוץ הראשון שכאן אין ודאי רמאי.

בין לרבנן ובין לר' יוסי יש להקשות מדוע בחנוני על פנקסו שניהם נשבעים ונוטלים ולא אומרים שיהא מונח שהרי ודאי יש רמאי, ויש לומר ששם טוען החנוני לבעה"ב אני עשיתי את שליחותך ונתתי לפועל מה יש לי עמו אף שישבע לי איני מאמינו בשבועה אך אתה שהאמנת לו שלא אמרת לי תן לו בעדים והפועל אומר לבעה"ב אני עבדתי עבורך מה יש לי עם החנוני אף שישבע לי איני מאמינו בשבועה אתה האמנת לו, לכן ישבעו שניהם ויקחו ובעה"ב.

ר' חייא שנה שאם תבע מנה לי בידך והנתבע אומר אין לך בידי כלום והעדים מעידים שהוא חייב לו חמישים זוז יתן לו חמישים זוז וישבע על השאר שהודאת עצמו אינה חמורה יותר מעדים, ויש להוכיח ממשנתנינו ששנים אוחזים בטלית ואומר כל אחד אני מצאתיה והרי אנו עדים שמה שתופס כל אחד הוא שלו וכתוב שישבע, ולכאורה יש לבאר את הק"ו שעדים יותר מהודאת פיו, שבהודאת פיו יש סברה שהתורה מטילה שבועה כדברי רבה שהתורה חייבה שבועה במורה במקצת כיון שיש חזקה שאין אדם מעיז פניו בפני בעל חובו והוא רצה לכפור בכל אלא שאינו מעיז, **עמוד ב** והוא רצה להודות בכל אלא שהא רוצה להשתמט עד שיהיה לו כסף לשלם לו והתורה מטילה עליו שבועה כדי שיודה בכל, אך בעדים אין את הסברה הזו וא"כ לא ישבע ובכ"ז יש ק"ו שאם פיו שלא מחייב ממון מחייב שבועה עדים שמחייבים ממון ודאי שמחייבים שבועה, אך קשה שפיו ודאי מחייבו ממון שהרי הודאת בעל דין היא כמאה עדים, ויש לבאר שממון הכוונה קנס ופיו לא מחייבו קנס אך הוא מחייב שבועה א"כ עדים שמחייבים קנס ודאי יחייבו שבועה, אך יש לפרוך שפיו מחייבו קרבן ועדים לא מחייבים קרבן, ויש לומר שר' חייא סובר כר"מ שעדים מחייבים קרבן מק"ו, ששנינו שאם שנים אמרו לו אכלת חלב והוא אומר לא אכלתי לר"מ חייב קרבן ולחכמים פטור ור"מ אמר שאם עדים מביאים למיתה חמורה ק"ו שיחייבוהו קרבן הקל, אמרו חכמים שהוא יכול לומר מזיד הייתי, אך יש לפרוך שפיו מחייב חומש, אך יש לומר שר' חייא סובר כר"מ שכמו שעדים מחייבים קרבן מק"ו כך הם יחייבו חומש מק"ו, אלא יש לפרוך שבפיו אין הכחשה והזמה ובעדים יש הכחשה והזמה אלא יש ללמוד שעדים יחייבו שבועה ק"ו מעד אחד שלא מחייב ממון ומחייב שבועה עדים שמחייבים ממון ודאי יחייבו שבועה, אך יש לפרוך שעד אחד מחייב שבועה על מה שהוא מעיד ואין ללמוד שעדים יחייבו שבועה על מה שאינם מעידים.